

Cevher Kelimesinin Etimolojisi

Cevher, Farsça gevher kelimesinin Arapçalaşmış şeklidir. Gevher kelimesi, kulak demek olan guh kelimesinin er takısı almış halidir. Kulağa takılan değerli maden demektir. Hicri 3. Asrın sonunda Kelam ilmi kuruldu ve bugüne kadar İslam dünyasının inanç biçimini şekillendirdi. Kelam ilmi, Sünni versiyonuyla Allah'ın varlığı, mahiyeti ve isimlerinin hakikati hakkında bilgi veren onlarca cilt oluşturan bir disiplindir. Bu ilim Ortaçağ boyunca Allah'ın varlığına, en değerli varlık manasında Cevher dedi.

Diyeceksiniz neden Kelam ilmi, Asr-ı Saadette değil de Hicri 3. Asırda kuruldu. Çünkü Asr-ı Saadette, Allah'ın varlığını ifade eden İlah ve Hak kelimeleri vardı. İlah, sonsuz soyut varlık demek idi. Daha sonra tapılan manasına gelmesi ise ikincil bir manadır. Çünkü sadece sonsuz-soyuta tapılır, diye Kur'an insanlığı sürekli uyarıyor. Putperestliği ve dolayısıyla gericiliği kaldırıyor. Hak da asıl gerçek varlık demektir. Sonra Hicri 2. Asırda Yunan felsefesi Arapçaya çevrilince Mutezile imamları, Hz. Ali sayesinde Allah'ı soyut ve sonsuz olarak bildiklerinden, Söz (Kelam), Mantık ve varlıkların soyut formu demek olan Logos kelimesini Allah'ın varlığını ifade için uygun gördüler. Ve bu ilmin ismi Kelam oldu. Ayrıca başta Kur'an yani Kelam olmak üzere Allah'ın isimleri onunla aynı mı, ayrı mı gibi meseleler çok tartışılınca Kelam kavramı, artık tam oturdu.

Kelamcılar sadece nedensellikten dolayı bu aşkın cevhere, varlığı zorunlu manasında Vacibül-Vücut dediler. Fakat bunda, belirsiz de olsa yine somut bir varlık algısı vardı. Bu da Ulûhiyet hakikatine zıt düşüyordu. Bu zıtlığı bilen ve Mutezileyi bile somutçu gören İbn Sina ise bu Vacibül-Vücut'u, Cevher manasında değil de Logos (soyut) manasında kullanıyordu. Batı dillerinde bu kavram için essence ve substance (varlığın özü) kelimeleri kullanılır. Demek Kelamcıların Vacibül-Vücutu, Felsefecilerin Vacibül-Vücutundan farklıdır.

Kelam ekolü, nedensellik itibarıyla o deymi kullanırken; Felsefe, sadece soyut varlık ve Logos manasında o kavramı kullanır.

Sünni Kelam ekolü, Allah'ı somut ve gökte düşünen ve Arap Putperestliğinin geri dönmesi olan, zorba kaderci, Allah'ı maddi ve insan suretinde bilen, dolayısıyla Emevi desteğini alan muhaddislerin etkisiyle Mutezile mezhebinden kopan ekoldür. Bu ekol, Mutezile mezhebinden aldıkları ilmi ve akli prensiplerle kendilerini o muhaddislerden bir derece kurtardıysa da yine onların etkisiyle sonsuz ve her yerde var olan Allah algısı, asla bilinmeyen ve gökte olan somut bir Allah algısına dönüştü. Buna da çok değerli varlık manasında Cevher ismini taktılar. Maalesef, Kur'an'ın Allah her yerdedir, şah damarınızdan size daha yakındır, gibi ayetlerini, Allah ilmi ve kudreti ile her yerdedir şekline dönüştürdüler.

Maalesef bugün bilimler öyle gökten gelen bir ilim ve kudreti algılamıyor. Varlık, sonsuz enerji, yazılım ve evrimden ibarettir, diyor. Evet, semavi dinler yedi bin sene önceden, bu üçlü birliği Kudret, İlim ve İrade olarak ifade etmiştir. Demek kimsenin dinsiz olmasına gerek yoktur.

İbn Arabi ve Mevlana Celaleddin, Kelam ilmindeki bu ontolojik sakatlığı ve yanlışlığı erken anladılar. Varlık bir tanedir, sonsuzdur ve bilinir, dediler. Kelam tutarsızdır, Aristo'nun Logos algısı daha isabetlidir ama yetersizdir diye kitaplar yazdılar. Evet, Aristo'nun Logos algısı yetersizdir, çünkü Allah soyutuyla somutuyla bütün varlık demektir. Maalesef Hristiyanlık da sadece Logosu esas aldığından o da hayattan ve hakikatten kopuyor. Gazali de bu gerçeği gördü, ama felsefeye olan düşmanlığından, Kelam yetersizdir; felsefe tutarsızdır, dedi. İşi tersinden ele aldı.

Bugün ehl-i fen ve düşünürlerin dinden kaçmasının en baştaki sebebi bu yetersiz iki algıdır. Bediüzzaman Said Nursi de bütün dehşetli tefekkürü ve güçlü tefsir yeteneğine rağmen Sünni Kelamı esas aldığı için, Risaleleri artık, fenleri, sonsuzluğu ve Ontoloji bilen aydınlarımıza hitap etmiyor. Evet, tam elli milyon insanı etkilemiş, ama bütün gücümle yemin edebilirim ki hepsi de avamdırlar. Okumuş da olsalar, Prof. Dr. da olsalar, Kelam algısını esas öncelikli tuttukları için avam gibi düşünüyorlar. Fakat bilimsel anlayış, her şeyi yıkıyor süpürüp gidiyor. Onları da süpürecektir. Evet, hiçbir din, hiçbir tarikat ve ekol, Ortaçağ zihniyetiyle kendini devam ettiremeyecektir.

İbn Arabi, İlah, bilinmeyen sonsuz varlık demektir; La İlahe İllallah, La-Mevcude illa Hu, demektir, dedi. Ona, sen pisliğe de mi böyle diyorsun dediler. O “Varlıkta hiçbir pislik yoktur, her şey temiz ve pakdır.” dedi. Evet, Kur'an yüz yerde “Göklerde ve yerde yani metafizik ve fizik ne kadar varlık varsa hepsi Allah'ın süphanlığını (kutsiyetini ve paklığını) ilan ediyor” diyor.

Hicri 2. Asırda Arapçaya ve Kelam literatürüne giren ikinci bir kelime de vücud, mevcud ve vicdan kelimeleri var. Yunancadaki Onty kelimesi için mütercimler, Arapçadaki vecedeyecidu=buldu-buluyor kökünden bu üç kelimeyi ürettiler. Fakat sanmayın Arapçada vücud ve vicdan kelimeleri yoktu. Vücud için Hak kullanılırdı. Vicdan kelimesi yerine de Tilka kelimesi vardı. Yani varlığı ve soyut manaları karşılayan duygu. Nitekim bu kavram Kur'an'a bile geçmiş.

Vücud ve vücudun bir işlevi olan yaratma, bütün eski felsefeciler tarafından mutlak güzellik, iyilik ve hayır olarak kabul edilmiştir. Onu ve devamı olan yaratılışı, doğru, dengeli ve sağlıklı algılamaya da vicdan denilir. Vicdanın zıt kavramı zulümdür. Bu ise tam etimoloji ile dengesizlik demektir. Karanlıklara da zulümat denilir. Çünkü dengesizliğin birinci sebebidirler. Vicdanın acıma manasına gelmesi ise ikincil bir manadır. Çünkü acımayan dengesiz olur. Zalim olur ve hiçbir şeyi doğru algılamaz.

Vicdan, tarih boyunca, insanın içindeki somut ruhun bir duygusu olarak kabul edilmiştir. Hâlbuki böyle somut bir ruh yoktur. Vicdan ve onun aslı olan yazılım, dengeli, çok boyutlu ve sağlıklı bir algıdır sadece. Evet, varlığı varlık yapan, yazılım ve dolayısıyla bilgidir. Bu bilgi ve yazılım ölümsüzdür. Bazıları Allah'ın varlığını kabul etmek için akli yeterli görmüyor. Allah vicdanen bilinir sadece, diyorlar. Evet, soyutuyla-somutuyla varlık sonsuzdur. Ve üst korteks verileri onu tam kuşatamaz. Ama insanın kalbi denilen bilinçdışı/bilinçaltısı ve bunun bütün kâinatla olan entegrasyonu, sonsuzu algılayabiliyor.

Vicdanın tanımı ve tam işlemesi için, tam bilimsel olmasa da Üstad Said Nursi'nin güzel bir değerlendirmesini buraya almak uygun olur kanaatindeyim:

Bediüzzaman, eski kitaplarında; *Ruhun dört temel özelliği olan ve vicdanı oluşturan dört hakikat var: Zihin, irade, kalp (duru görüş) ve hiss (genel duygu)* diye söyler.¹

Yani eğer insanın bu dört manevi uzvu sağlıklı bir şekilde çalışırsa, o insan, karşı tarafı sağlıklı olarak algılar ve gereğini yapar. Yok, eğer bunlardan birinde veya çoğunda bir arıza varsa, o insan vicdansız sayılır, doğru ve dengeli algılamaz; yani zulmetmiş olur. Evet, dengesizlik fitrata ve İlahî sisteme yıkıcı bir etki bıraktığından zulüm sayılır. Nitekim bizim adalet dediğimiz kelimenin Türkçesi, denge ve dengeleme kelimeleridir.

Şimdi Kur'an'ın varlık ve Allah algısını mucizevi bir tarzda anlatan Ayetel-Kürsi tefsirini buraya alacağız. Çünkü bizi bilimin son halkası olan yazılımla, çağdaş fenlerle ve Ontoloji ile buluşturan daha güzel bir ifade bilmiyorum.

Allah'ın Sonsuz Varlığı ve İnsan Özgürlüğü

“Azamet benim eteğimdir, Kibriya benim cübbemdir.” (Hadis-i Kudsi)

Allah'ın bu sözünün bugünkü Ontoloji bilimiyle ve her iki kelimenin etimolojik yönüyle:

Tercümesi şöyledir: Somutluk benim eteğimdir. Sonsuzluk benim cübbemdir.

Ana Konuya Girmek için Bir Giriş: Ayet'el-Kürsi Tefsiri:

Bu ayet, Allah'ın özgün varlığı olan ilmini anlatır; kader de ilim nev'indendir.

Kur'an'ın bu ontolojik ayetini anlamak için şu beş bilgi notunu önceden bilmek gerektir:

- 1) Varlık, soyutuyla somutuyla sonsuzdur. Dolayısıyla, yokluk diye bir şey yoktur.
- 2) Asıl varlık, bilim adamlarının soyut datalar ve yazılım diye dile getirdiği bilgidir. Bu konuda Prof. Dr. Türker Kılıç Hocanın çalışmalarına bakılabilir. Gerçekten tam bir yazılım filozofudur.
- 3) Allah kelimesinin belirsiz hali olan İlah kelimesinin etimolojisi, Soyut ve Sonsuz olduğu için yalnızca kendisine tapılan demektir. La İlahe İllallah, sadece sonsuz olana tapılır manasına gelir. Ulûhiyet tevhidini bildirir. Allah kelimesi, belirlilik edatı (Lam-ı tarif) alan halidir.

Demek Allah soyut boyuta bakar, Rahman somut boyuta bakar, Rahim ise aradaki varlıklara bakar. Üçü de birdir. O'nun Ehad (çok birlik sahibi) ismi ise, her yerde bulunduğunun ve her şeyde görüldüğünün ifadesidir.

Evet, sınırlı varlıklar, sınırlı olmaları ile beraber sonsuzluğu gösterirler. Çünkü ancak sonsuz bir enerji, yazılım ve gelişme süreci ile var olabilirler.

¹ Hutbe-i Şâmiye ve Osmanlıca Lemeat.

4) Bu ayette geçen Hayy ve Kayyum (Diri ve Ayakta Tutan) isimleri, bütün biyolojik ve fizik varlıklardır. Evet, Allah'ın isimleri, kâinattaki hakikatlerdir. Bu hakikatler, Allah'ın sonsuz soyut varlığının devamıdır. İsim-müsemma, birdirler.

Bir görüşe göre bu somut varlıklar, süreç ve sistem olarak sonsuzdurlar; diğer bir görüşe göre, fizik olarak da sonsuzdurlar. Birçok kâinat var ve birçok Big-Bang olmuştur, diyen görüşe göre. Demek Arapça ve İbranice olarak kullandığımız sözcükler, Allah'ın isimleri değil de O'nun gerçek isimlerinin isimleridirler. (İbn Arabi, Ansiklopedi)

5) Ayette geçen Allah Kürsüsü, kadim tefsirlerde Allah'ın ilmi diye geçiyor. Kralın, üzerinden devleti yönettiği Taht demek olan Arş ise, Allah'ın kudreti (gücü) diye tefsir edilir. “*Rahman (somut varlığı da olan) Allah arşa istiva etti.*” ayeti, Allah somut tecellisiyle, bütün varlık ve kâinata egemen oldu, manasındadır.

Ben merak ediyordum: Allah, gücüyle her şeyi kuşatmış yönetiyor. Neden, Arşı gökleri ve yeri kuşatmış, denmiyor da Kürsüsü gökleri ve yeri kuşatmış deniyor? Sonra asıl varlığın ilim ve yazılım olduğunu ve her şeyi kuşattığını öğrenince, bu ayetin önemli asıl bir nüktelerini bilmiş oldum.

İşte şimdi bu mucizevi ayetin tefsirine geçiyoruz:

2/255- Allah, O'ndan başka ilah (tapılan) olmayan sonsuz Varlıktır: (Ana dosyadır.) Hayy ve Kayyum'dur: (Yani O ana dosyanın fizik ve biyolojik bütün icraatı (tali dosyalar) da sonsuzdur. Evet, biyolojik, ekolojik ve özellikle Kuantum fiziğindeki etkileşimin bilgi-işlem hacimleri sonsuzdur. Sadece bu tali dosyalarda bazen devre dışı kalış oluyor. Yani bazen onları uyku ve esneme tutuyor. Ana dosyada ise asla devre dışı kalmak yoktur). Evet, uyku ve esneme asla o ana dosyayı tutmaz.

Göklerdeki ve yerdeki her şey O'nundur. (Yani, fizik ve metafizik diğer bütün dosyalar, O ana dosyaya bağlıdır.) O'nun izni olmadan, hiç kimse O'nun yanında şefa'at (etki) edemez. (O'na ortak olamaz. Yoksa dosyalar arası etkileşim, yardımlaşma ve dayanışma vardır. Demek meşru şefa'at budur. Demek şefaati haksız torpil diye anlayanlar yanılıyor.)

O, onların geçmişlerini ve geleceklerini: önlerini ve arkalarını bilir. (Yani Allah, o tali dosyaların sadece şimdiki bilgi-işlemlerini değil de birer yazılım olan geçmiş ve geleceklerini, yani önlerini ve arkalarını da bilir.)

O'nun istediğinden başka, O'nun ilminden (yazılımlarından) hiçbir şey tam öğrenemezler: (Kuşatamazlar). Evet, insanoğlu enerjiyi ve evrimi bir derece biliyor. Ama yazılım tarzındaki sonsuz bilinci ve planı henüz tam keşfetmiş değildir. Evet, varlık sonsuz olduğu için her iş sonsuz ihtimaller içerir. Ve daima istenilen ihtimal tutar. Onun için zahiri akıl, yaratılışı tam anlamıyor.

O'nun kürsüsü (ilim ve yazılımı), gökleri ve yeri (metafizik ve fizik âlemleri) kuşatmıştır. Yer ve göklerin (o fizik ve metafizik âlemlerin) muhafazası, O'nu yormaz. (Çünkü O ana dosya, aynı zamanda ana bellektir de.)

O, Aliyy ve Azimdir. Yani soyut ve sonsuz olduğu için yüce ve aşkındır: (Uluvv). Aynı zamanda somut büyüklük (azamet) olarak da sonsuzdur. Evet, varlık bir tanedir, soyutuyla, somutuyla sonsuzdur. Bu ikili yapıyı ve bu sonsuzluğu bilmeyenler varlık ve hayat hakikattir, diyemezler. Varlık ve hayat onlar için anlamsız ve dolayısıyla cehenneme dönüyor.

Son beş not:

1) Yazılımın aslı matematiktir. Matematiğin de en kullanışlı iki sistemi var: İkili ve ondalık sistem. Ayetin numarası (2/255) bu ikisine ince bir işaretler.

2) Bu ayet, gördüğünüz gibi bilimsel yönden de bütün varlığı kuşattığı için, herkes her derdi için bunu kullanıyor. Hakkında birçok rivayet var.

3) Fizik varlık, Allah'ın Arşı (tam egemenlik alanı) olduğu için, Kur'an'da Arş-ı Azim deyiimi tekrarlar geçiyor. Azim, somut büyüklük demektir. Kebir de soyut büyüklük demektir.

4) Buradaki Hayy ve Kayyum, Allah'ın iki büyük ismidirler. Sonsuz yazılım (ilim) içeren bütün fizikî ve canlı varlıkları içine alır. Ehl-i Sünnete göre İsim-Müsemma birdir. Zaten Aristo ve onu esas alan İbn Sina, Âlim-İlim ve Malum (Bilen-Bilgi ve Bilinen) bir varlıktır. Sadece itibarî fark vardır, diyor. İbn Sina Âlim (Bilen) boyut için Vacib'ül-Vücud (varlığı soyut ve zorunlu ilk ilke) dedi.

Said Nursi de ve son Sünni Kelam âlimleri de bu Vacib'ül- Vücud deyimini kabul ettiler. Sürekli bu deyiimi Allah için kullandılar. Fakat içini ilim kavramı ile dolduramadılar. Nitekim Said Nursi, Şemme Risalesinde, O'na meçhul (bilinmez) dedi. Daha sonra bu meçhul deyiimi onu tatmin etmeyince; Ayet'ül-Kübra risalesinde O'na Manevi Nur dedi.

Fakat İbn Sina'nın dile getirdiği o üçlü birliği kabul etmedi. Çünkü İbn Sina ilim kelimesi yerine yine aynı manada kullanılan akıl kelimesini kullanıyordu. Ve Said Nursi varlığın birliğini savunan İbn Arabî'ye karşı idi. Ona göre İbn Arabî kâinata hayal diyordu. Ama İbn Arabî'nin La-mevcude İlla Hu sözü, o manada değildi.

5) Bu kısa yazı, Hz. Muhammed'in ilmî bir mucizesi olduğu için mucizeler ile ilgili kitabımın sonuna koydum. Nitekim gerek bu Ayet'el-Kürsi Tefsirinden ve gerek yazılarımda göreceğiniz onlarca ayetten anlayacaksınız ki: Kur'an, bütün beşerî düşüncelerin ve bütün felsefelerin üzerinde bir bilgiye sahiptir.

Şimdi Hz. İbrahim'in Allah Algısına bakalım. Şöyle ki:

Evrensel değerler ile cesaret ve üretim ilişkisinin analizi şudur:

Son üç semavi (evrensel) din olan Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam'dan önce dünyada binlerce Pagan din vardı. Pagan, köylü demektir. Pagan inancı da kırsal kesim dini manasındadır. Yani inandıkları Allah, sınırlı ve somuttur. İslam dinleri ise, varlığı ve Allah'ı sonsuz bilir. İslam olan bu üç dinin diğer ismi İbrahimî dinlerdir. Çünkü bu sonsuzluk tarzındaki iman ve onu besleyen ilkeler İbrahim ile geldi. Bu üç dinin, hatta sonsuzluğu anlayan ve yaşayan diğer bütün dinlerin ismi İslam'dır. İslam sadece 1400 yıllık bir sürenin ismi değildir. Bu semavi dinler pagan inancını geçerli saymıyorlar. Hâlbuki bu paganlar içinde, ruhanilikte bu semavi dinleri geçecek olanları vardı. Fakat Allah, bu paganların inancını kabul etmiyor. Çünkü Allah'ı ve varlığı sonsuz bilmedikleri için tam girişimci, aydınlanmış ve cesaret sahibi olamıyorlardı. Gericilikten kurtulamıyorlardı. Maalesef son üç semavi din, literatür kaybindan dolayı artık bugün sınırlı ve somut bir Tanrıya inanıyor. Dolayısıyla, inananları korkudan ve gericilikten kurtulamıyor. Çağımıza uygun Fizik, Kimya ve Biyoloji bilmedikleri için varlık onlar için karanlıkta kalıyor. Hele hele sonsuzluğu ve varlığın kühünü hiç kavramıyorlar.

Önemli Bir Hatırlatma: Paganizm, Kur'an'da, şirk diye isimlendiriliyor. Şirk ve şirk koşan manasına gelen müşrik, Allah'a inanmayan demek değildir, Allah'a ortak koşmak; dolayısıyla Allah'ı sınırlandırmak demektir.

Dolayısıyla her üç kitap da Allah'ı ve varlığı bir ve sonsuz bildiriyorlar. Ve sadece bundan dolayı semavi sayılıyorlar. Nitekim sırf bu sonsuzluk için İbn Arabi ve Mevlâna ve Spinoza gibi dâhiler, dosya olarak değil de soyutuyla-somutuyla varlığın birliğini savunmuşlardır. Bilim dünyası onlara panteist değil de Panenteist diyor. Çünkü onlar varlığın soyutuyla somutuyla birliğini kabul ediyorlar. Panteistler ise, sadece somut maddi varlığı kabul ediyorlar.

Hız. İbrahim, En'am suresinde, bu üçüncü nedende anlattığımız gerçekleri söyle dillendirmişti:

"İbrahim'in kavmi, onunla tartıştı, İbrahim, Allah beni sonsuzluğu bilmeye muvaffak ettikten sonra siz Allah'ın sonsuzluğu konusunda benimle mi cedelleşirsiniz, dedi. Ve şöyle devam etti: Ben sizin Allah'a ortak kabul ettiğiniz varlıklardan hiç korkmam. (Onlar somutlaşmış Allah'ın ilmidirler, onlar İlâhi birer dosyadırlar.) Benim Sahibim olan Allah istemeden onların hiçbirisi bana zarar veremez. Rabbim her şeyi ilmiyle (yani yazılımla) var etmiştir. Neden kafanızı çalıştırıp sizin de bir yazılım olduğunuzu bilmiyorsunuz." (6/80)

"Ben sizin müstakil bir tanrı ve varlık olarak gördüklerinizden nasıl korkayım ki: Siz hiçbir açık delil olmadan, o eşyayı Allah'ın sonsuz varlığına ortak koşuyorsunuz. Artık düşünmeyecek misiniz: Hangi grubun cesaret ve güvene daha layık olduğunu? Eğer ilmi esas alırsanız mutlaka bunu bileceksiniz." (6/81)

Evet, Kur'an, Allah ilmini zihinlere yerleştirmek için tam iki yüz sefer onu zikredip teşvik etti. Ve korkaklık, sınırlı ve somut bir Allah algısı demek olan şirki tam 4000 sefer yerdi. Adeta insanlığın geri kalmasının baş sebebi bu sınırlı, somut Allah algısıdır diye feryat ediyor. Her şey affedilip telafi edilir, ama bu anlayış asla bağışlanmaz, diyor. Fakat ne çare ki, Emevilerle Kur'an'ın bu algısı kayboldu. Tasavvuf el attıysa da bu sonsuzluk bilimsel tarza oturmadi. Batılilar ise, sonsuzluğu tam bilmesede de varlığı Fizik, Kimya, Biyoloji ve şimdi de Yazılım olarak tanıdıklarından onlar aydınlanıp gericilikten, dar düşünmekten bir derece kurtuluyorlar. Fakat Avrupa'nın bu aydınlanması geçicidir. Zaten Komünizm ile çoğu öldü. Evet, Komünizm bir şey üretmedi, çünkü birer yazılım olan sosyal ve psikoloji yasalarını dışladı ve sonra çiğnedi.

Önemli Bir Uyarı: Kelam ilmi Allah'ı ve varlığı tam Kur'an'a uygun anlatıyor, diye ben tam 25 yılını ona adadım, iman-ı tahkiki sahibi olacağım diye. Ama ne korku ve üzüntülerim geçti ne de sonsuzluğu anladım. Sonra bazı İslam âlimleri sayesinde varlığın soyutuyla-somutuyla sonsuz ve bir olduğunu bilip Allah'ın sonsuz olması gerektiğini anlayınca, yavaş yavaş korku ve üzüntülerimi yendim, Tevrat, İncil ve Kur'an'ı anladım; her ay bir iki ilmi, derin makale yazacak kadar girişimci oldum. Bir numune olarak Allah'ın Sonsuz Varlığı ve İnsanın Özgürlüğü ismindeki yazıma bakabilirsiniz.

Evet, değil bu mucizevi kitaplar, İslam'ın namazda sürekli tekrar edilen Subhanallah, El-hamdü lillah ve Allahu Ekber gibi günlük zikirleri dahi bu sonsuz irfanı anlatıyordu. Ama biz Paganlar gibi boşuna tekrar ediyorduk. Yetmezmiş gibi, onları siyasi slogan yapıyorduk.

Subhanallah, Allah, somut olmaktan, kirli ve çirkin iş yapmaktan ve hayale gelebilecek bütün eksikliklerden pak ve münezzehtir demek. Buna din, celal diyor.

Ama sadece bu değildir. Sonsuz bir kâinatı yaratan, sonsuz nimetlerle bezeyen, soyutluğun bıraktığı sayısız eksikleri telafi eden de odur. Yani sonsuz varlığını somut olarak da yaşıyor. Yani cemaldir aynı zamanda. El-hamdü lillah bu ikinci mananın ifadesidir. Peki, bu iki yönü, celal ve cemal gerçeklerini nasıl yapılabiliyor, birleştirebiliyor. Çünkü Allahu Ekber var. Yani Allah sonsuzdur.

İşte bunu anladığında, bütün sorunları aşıyorsun. Bütün varlık ve bütün hayat safhaları senin için bir cennet oluyor. Dört bin sene önceden Tevrat, Tekvin, 2. Babın anlattığı gibi. Bu sayede din hakikati işin içinden çıkılmaz binler hurafe ve buyruktan kurtulup üç sonsuz hakikate iniyor. 1- Sonsuz bir Allah'a inanmak, 2- Ebedi bir hayata inanmak 3- Ve bunlar için yararlı işler yapmak. (Kur'an, 2/62)

Son Bir Hatırlatma:

Eğer deseniz: Sen somut olan kâinata, Allah'ın rahmaniyeti ve azameti mealinde Allah'ın öz varlığı diyorsun. Fakat Kur'an onlarca yerde, göklere ve yere Allah'ın mülkü diyor. Dolayısıyla sen Kur'an'a ters düşüyorsun?

Cevabımız şudur: Maalesef İslam'ın on bin kavramı ölü kavram olmuştur. Geçen hafta Salavat Rahmet ve Hikmet kavramlarının birer mucize iken nasıl ölü hurafe kavramlara dönüştüğünü yazdım ve yayınladım. Maalesef bu mülk kavramı da öyle olmuş. Sonsuz yazılım olarak geçmiş ve geleceği ile kâinatın idaresi demek iken, emlak manasına kullanılmış ve dolayısıyla Allah (haşa) emlakçı olmuştur. Nitekim adalet mülkün temelidir, deyimindeki mülk de idare ve devlet yani denge demektir. Evet, kâinat sonsuz bilgi-işlem dengesi ile sibernetik olarak yönetiliyor. Fazla uzaklara gitmeye gerek yok, sonsuz numuneler olarak beyin ve bedenimizde bunun açık numunelerini bilimler gözüyle sürekli görüyoruz.

Bir delilimiz de şudur: Besmele'de, 17/110. ayette ve Ayetel-Kürsi'de gördüğümüz gibi, Rahman ve Azim kavramları, Allah'ın somut varlığı demektir. Bu somutluk ulûhiyet hakikatine de aykırı değildir. Çünkü son günlerde Fizik ilmi, somut varlığın da sonsuz olduğunu kabul ediyor.

Dinler ve Üçleme:

İslam bütün semavi dinlerin ismidir, bir Allah'a inanan bütün peygamberlerin dinidir. Onlar arasında ayırım yapmamaktır. Allah'a teslim olmaktır. (Al-i İmran, 84) Allah bu din dışında diğer beşerî inançları ahirette kabul etmez. (Al-i İmran, 85) Tevrat'la amel eden bütün peygamberler Müslüman idi. (Maide, 44) İlk Müslüman İbrahim idi. (Hacc, 78) Kur'an'ın anlattığı hakikatler (ana ilkeler) yedi bin senedir, insanlık âleminde hâkimdir. (Barla Lahikası)

Ve mesela, Üçleme, insanda Ruh, Nefis ve Beden birliğinin, sonsuz olan Varlıkta Allah, Evren ve Aralarının (Baba, Oğul ve Ruhul-Kudüs'ün) birliğinin ifadesidir. Varlığın birliğini ve sonsuzluğunu anlayan ve anlatan bilim ehli için Ontolojik temel bir ilkedir; değil çok ve üç tanrıcılık, asıl birlik ve tevhid ancak böyle olur, diye insana dedirtir.

Yoksa bilim ehli, ruhu anlamayıp materyalist olurlar. Ayrıca varlığı, Allah, ruhanî âlem ve kâinat âlemi olarak ayrı ayrı ve kopuk varlıklar olarak görenler, sonsuzluğu ve varlığın birliğini anlamayıp bir nevi putperest olarak kalıyorlar. Maalesef Hristiyan âlemi de Teslisin gerçek manasını bilmediği gibi; Kelam ekolleri de varlığın sonsuzluğunu ve yazılım ile bilinç tarzındaki birliğini bilmeyip, bilim ehline göre cahil sayılırlar. Ve dolayısıyla alternatif olmayın din, gündemden ve hayattan kopuyor.

Kur'an, insanların sonsuz varlığı tam algılamayacağını ve Hristiyanların Üçlemeyi yanlış anladığını bildiği için "Ey Hristiyanlar, üç demeyin; Baba, Oğul ve Ruhul-Kudüs'ü (Metafizik, Fizik ve Aradaki Ruhaniliği) bir bilin. Bu tarzdaki üçleme, sizi dinden çıkarmazsa da bu birlik inancı sizin için daha hayırlıdır." (4/171) diyor.

Bununla beraber, Kelam ehlinin, varlığı Allah, Ruh ve kâinat olarak üçe bölmesi, Hristiyan üçlemesinden daha zararlıdır. Çünkü hem bilimlere uymaz hem de böyle bir varlık algısı tam kutsal ve mucize olmadığı için ahlaka dönüşmez.

Çağımızın önemli bir tefsircisi olan Bediüzzaman, helal-harama ve yeniden dirilişe inananlar demek olan ehl-i kitaba hitap eden "Ey ehl-i kitap! Aramızda ortak olan bir kelimeye (ilkeye) gelin, birleşelim." (3/64) ayetinin bir manası olarak burada ehl-i kitap tabiri, ehl-i mektebi de içine alır. Bu ayet özellikle çağımıza bakıyor, diyor. (25. Söz). İşte buna göre ayetin manası şöyle oluyor:

"Ey ehl-i mektep olan bilim ehli! Aramızda ortak olan bir ilkeye (kâinatın birliği ve bilimlerin ortak nokta kabul edilmesi meselesine) gelin, birleşelim."

Evet, başta İbn Arabi olmak üzere bilim ehli, varlığı değerli ve adi, cevher ve tortu diye ayırmaz. Çünkü bütün varlık özellikle Fizik, Kimya ve Biyoloji çok değerli ve kutsaldır.

05.10.2024

Bahaeddin Sağlam